

Aðalfundur Alþjóðasamtaka lækna 2013

Jón Snædal

jsnaedal@landspitali.is

Aðalfundur Alþjóðasamtaka lækna, WMA, var haldinn utan við borgina Fortaleza á norðausturströnd Brasilíu dagana 16.-19. október síðastliðinn. Helstu fréttir af þessum fundi eru samþykkt nýrrar endurskoðunar Helsinki-yfirlýsingarinnar en vinna við hana hefur staðið yfir í tvö ár með opnu umsagnarferli. Nánari grein verður gerð fyrir því í *Læknablaðinu* síðar í vetur.

WMA hefur aukið starfsemi sína á undanförunum árum með þátttöku í æ fleiri verkefnum og má nefna áttak til að vekja athygli á heilbrigðisafleiðingum gróðurhúsaáhrifanna, þátttaka í ýmsum mannréttindamálum og aukið samstarf

við aðrar heilbrigðisstéttir og WHO. Þetta leiðir af sér aukin útgjöld á sama tíma og tekjur hækka lítið og þrátt fyrir aðhald lítur út fyrir taprekstur á næstu árum. Tekjur samtakanna eru nánast eingöngu með aðildargjöldum en mjög ströng skilyrði eru sett við móttöku framlaga frá utanaðkomandi aðilum. Það gerist þó í einhverjum mæli en þá eingöngu í tengslum við sérstök verkefni en ekki til kjarnastarfsemi. Greinarhöfundur lagði, fyrir hönd LÍ, fram tillögu um réttlátari skiptingu aðildargjalda. Þetta er viðkvæmt mál þar sem sum stór læknafélög greiða lítið á meðan önnur greiða verulegar upphæðir en aðildarfélögum er þetta í sjálfsvald sett. Það var pólitískt auðveldara fyrir lítið félag eins og okkar að setja fram slíka tillögu en þau stóru og var tillagan unnin í samvinnu við framkvæmdastjóra WMA. Þetta verður núna til umfjöllunar í vinnuhópi sem verið er að skipa.

Annað mál sem íslenskum læknum gæti þótt athyglisvert er endurskoðun álits um gagnagrunna á heilbrigðissviði

en þetta mál komst í upphafi á dagskrá WMA í kjölfar umræðunnar hér á landi um hinn miðlæga gagnagrunn á heilbrigðissviði. Ég er formaður vinnuhóps um efnið og er núna að boða til fundar hér í Reykjavík í mars næstkomandi þar sem einnig verður boðið sérfræðingum á þessu sviði. Upphaflega álitnið var samþykkt árið 2002 en hefur haft fremur lítil áhrif. Núna er meiningin að gera meira úr málinu og einnig hefur verið ákveðið að fjalla samtímis um lífssýnabanka.

Á aðalfundinum tók við nýr forseti, Margaret Mungherera frá Úganda, og er hún fyrsta svarta konan sem gegnir þessu embætti. Hún hefur á dagskrá sinni að vinna að heilbrigðismálum og mál-efnum lækna í Afríku og einnig að jöfnuði kynjanna í læknastétt.

Árið 2018 verður Læknafélag Íslands 100 ára. Væri ekki við hæfi að aðalfundur WMA verði haldinn hér á landi það ár? Það hefur aldrei verið gert áður, en Læknafélagið er þó eitt af 27 stofnaðilum árið 1947 en aðilar að WMA eru í dag 106.

Bréf til Læknablaðsins

Persónuvernd óskar eftir birtingu eftirfarandi athugasemdar í Læknablaðinu

Í 11. tölublaði 99. árgangs *Læknablaðsins* birtist greinin „Farið í hringi og bitnið í skott“ eftir Reyni Tómas Geirsson prófessor og yfirlækni. Í greininni er meðal annars fjallað um þá kröfu Persónuverndar að leyfi skrárhaldara liggja fyrir áður en stofnunin veitir leyfi til aðgangs að skrá. Þá segir: „Nú ber hins vegar svo við í vinnureglum vísindasiðanefndar og Persónuverndar að hvor um sig biður um leyfið frá hinum áður en þeir geta afgreitt sitt.“

Af þessu tilefni vill Persónuvernd benda á að samkvæmt leyfum stofnunarinnar til vinnslu persónuupplýsinga í þágu vísindarannsóknna, sem og 6. gr. verklagsreglna nr. 340/2003 um afgreiðslu

umsókna um aðgang að sjúkraskrá, er þess krafist að skrárhaldari veiti ekki aðgang að gögnum nema fyrir liggja samþykki siðanefndar eða vísindasiðanefndar á rannsókninni. Í þessu felst ekki að áður en Persónuvernd afgreiðir umsókn efnislega fari hún fram á að leyfi vísindasiðanefndar liggja fyrir.

Hins vegar er þess krafist að afstaða skrárhaldara liggja fyrir eins og fram kemur í leyfis-skilmálum og 3. gr. fyrrnefndra verklagsreglna. Í því sambandi ber að hafa í huga að það getur skipt sköpum við leyfisveitingu að skrárhaldari hafi fengið vitneskju um umsókn fyrirfram, m.a. til að geta bent á hvaða verklag hann heimili við veitingu aðgangs að skrá sem

hann er ábyrgur fyrir, til að geta leiðrétt mögulegan misskilning umsækjanda um til dæmis hvaða upplýsingar sé að finna í skrá og til að koma á framfæri afstöðu sinni til þess hvort rétt sé yfirhöfuð að veita umbeðinn aðgang. Ef skrárhaldari fær ekki tækifæri til að koma afstöðu sinni á framfæri getur því komið til þess að Persónuvernd bindi leyfi óhentugum skilmálum um verklag eða veiti til dæmis leyfi til aðgangs að upplýsingum sem ekki eru til. Meðal annars af þessum ástæðum telur stofnunin það í anda vandaðrar stjórnsýslu að afstaða skrárhaldara liggja fyrir áður en veitt er leyfi til aðgangs að skrá.